

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

<p>Szerkesztőség: Főtér 27. szám hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Megjelen minden vasárnap reggel. Kéziratok nem adatnak vissza.</p>	<p>Előfizetési díj: Egész évre 4 ft Fél-évre 2 ft Negyedévre 1 ft. Hirdetéseket a kiadóhivatal mérsékelt árajegyzék szerint számít Egyes szám ára 8 kr.</p>	<p>Kiadóhivatal: Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetés és hirdetési díjak küldendők. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nyilttér petit sora 30 kr.</p>
---	--	--

Sajtóviszonyok.

Csongrád, nov. 14-én.

(S.) „... De hát nálunk megszoktak mindent személyes oldalról venni, mintha bizony maga az egyén a kritikán kívül esnék, nálunk megszokták, hogy kinek kinek csak az érdemeiről, jubileumáról emlékezzünk meg, de hatáskörének intézményeiről szólni nem szabad, nálunk a férfias őszinteség rögtön gyanu alá lesz véve, de a magasztalások, a hizelegések — azok tetszenek!»

Felkapjuk, bár minket is érint, egyik cikkirónk e polemikus szavait, mert azok oly igazak, annyira hiven jellemzik a közélet viszasságait, oly márkánsan tüntetik fel a vidéki sajtó viszonyát a nyilvánosság terén szereplőkkel szemben, hogy méltók a nagyobb figyelem és mélyebb megfigyelésre.

Nézzük csak a helyzetet megszokott rendje, sora szerint.

A közönség megvárja és joggal meg is követeli, hogy a vidéki lap minden eseményt, minden napirendre kerülő, vagy arra tartozó kérdést kommentáljon, azok felett nézetét, véleményét, ítéletét szabadon mondja el. Ezekből ítélhető meg a lap iránya, így jegeczül át működése biztos, szabatos programmá és ez uton szere-

heti meg a szükséges tekintélyt. Ma már, a fokozott igények folytán s a fővárosi napilapok gyors elterjedésénél fogva az ollózás mesterségének semmi haszna nincs: önállóan kell gondolkodni és írni, csakis politikai dolgokban van a pártszínezet követelménye szerint a szó korlátozva. És a míg az országos lapok minden cikkét, legyen az támadó vagy elismerő, kutató vagy magyarázó, mindenki csak a közérdek által sugalmazottnak tartja s az általánosság szempontjából annak a közvetlensége és személyi tendenciája abban nyomban eltűnik, addig a vidéken mindig reánk nehezedik a provinczalizmus szűk látköre s folyton szemünk előtt áll a közérdek és magántekintetek közötti határvonal, néhezé, röggössé, majdnem elviselhetetenné téve a hirlapirói feladat hű és igaz teljesítését.

Megjelenik a cikk. Közérdekű tárgyról szól s akár személyi, akár dologi kérdés sugalmazta, időszerű. És mit tapasztalunk?

Rögtön azt keresik, ki van a cikkben érintve s ehhez mérik a bírálatot. A mi, vagyis a tárgy maga, legyen az bármely fontos, feleljen az meg az elmaradhatlan közszükségnek, háttérbe szorul. A komoly intelem támadásnak, az ismertetés árulkodásnak, az élez gunynak, az egyéni sze-

replés feltüntetése személyeskedésnek tartatik. A sajtó szabadságát, a szabad nézetnyilvánítás jogát semmi tisztelet nem illeti meg: a jóhiszeműséget tendenciózus alatomosságának keresztelvén, a lapot üldözőbe veszik, becsmérlik s mint valami megromlott arkanumot eldobják. Intelligens, tanult, az élet csalódásait és visszasságait felértő férfiú egyéni hiuságának és balfelfogásának áldozatul hozza a józan és helyes felfogást: mihelyt a lap neki nem tetsző, állását és képzelt vagy valódi érdekeit érintő cikket vagy megjegyzést hoz, legyen az igaz, tárgyilagos vagy jogos, azonnal a lapnak ellenségévé válik és azt hiszi, hogy a lap az ő előfizetési pénzét elfogadva, vele szolgálati szerződési viszonyba lép s őt tüskön-bokron követni, támogatni, érdekeit feltétlenül előmozdítani tartozik. És ez az üldözés, ez a megvetés tart akkor is, ha a lap téves információját beismeri, állaadó marad akkor is, ha a lap ellenőrzői kötelességét minden különbség nélkül hiven teljesíti s a közérdeket jól és becsülettel szolgálja.

E felfogás után nyomban azt kutatják, ki volt a cikknek, a közleménynek írója? Ezzel akarják elvenni annak reális értékét, mert az író egyéniségével könnyebb elbánni,

TÁRCZA.

Árva lányka.

Egy domb tetőn,
A pataknál holdvilágos este,
Méla búsan merengett az árva;
A távolból anyja képét leste,
Már hiába, több nap óta várja.
Elhagyá őt, mert hisz' mostohája
Szívtelen lón;
Most utána zokoghat az árva.

Messze mennék!
Ott, hol az ég földünk karjára dől,
Hol csillagink ezre a földre hull,
Melyben anyám látnám, csak egy percért,
Kérsz-e óh Ég
Egy árva lánykától ennél szebb bért?!

Többet adnék,
Lesimítnám a föld göröngyeit,
Kihalásznám a tenger gyöngyeit,
Melyben anyám látnám, csak egy percért,
Kérsz-e óh Ég
Egy árva lánykától ennél több bért?!

Többet adnék,
Feláldoznám szívem verését még!
Verne utolsót az, egy üdv percézet,
Anyi kinok után legalább vég'

Dobbanása hű kéjben halna el,
Melyben anyám látnám, csak egy percért,
Nem kérhetsz Ég
Egy árva lánykától ennél több bért!

Mig végtére,
Fájdalmában kimerült az árva,
Elszenderült, s mély álmában látta,
Hogy jobb anyja fenn az égben várja;
Indult, s rögtön hallott loicsanása...
És mikorra felvirult a hajnal:
Elhült vére...
S szöke fürti játszottak a habbal!

Kabók Károly.

Könyv a magyar népről.

(„A magyar nép multja és jelene”. 2 kötetben. I. kötet: A szolgálattól a szabadságig; II. kötet: A bölcsőtől a sirig. Irta: Benedek Elek. Kiadja az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársaság.)

Alig mult el a magyar nemzet ezeréves ünnepe, újabb ünnepre készülünk: a jövő 1898-ik esztendőben lesz ötven esztendője, hogy a magyar földnépe a jobbágyság felszabadult, ura lett a földnek, mely ezer esztendőn át hullatta vérést s verjékét, a nélkül, hogy magáénak mondhatta volna. 1848 ban lett igazán nemzeté a magyar, midőn a kiváltságos nemesség önként mondott le kiváltságairól s önként osztozott

meg a föld népével jogokban és közterhekben egyaránt.

Azóta nincs osztálykülönbség ez ország polgárai közt, szabadon fejlődhetik a föld népe is, gyarapodhatik vagytonban, műveltségben s ma már bátran mondhatjuk, hogy Magyarország intelligenciájának jelentékeny része az egykor elnyomott föld népének fiaiból telik ki. A 48 iki törvények áldásos következtése ma már szemmel látható s rút hálátlanság volna tőlünk, most élő nemzedéktől, ha közönyösen engednők elsuhanni a közeledő évfordulót: a népszabadság ötven éves évfordulóját.

Ünnepe lesz ez az esztendő az egész nemzetnek: az egykori nemességnek és jobbágyságnak egyaránt. Csoda-e, ha ebből az alkalomból százszoros erővel ébred fel szívünkben a vágy, megismerkedni annak a népnek történetével, mely csaknem ezer évig sinylődött szolgaságban, vagy a szolgaságnál nem sokkal kedvezőbb jobbágysági állapotban. Mert a magyar nemzet történetét sokan megirták már, de történetírónk csak mellékesen érintették a nép, az Isten adta nép állapotát, a nemességgel való viszonyait, a felszabadulásért való véres és békés küzdelmeit.

Erre a feladatra vállalkozott Benedek Elek, ki csak most fejezte be öt vastag kötetes munkáját, megírva a nemzet ezer éves

mint magával a lappal. És elkezdődik a denuncziálás és magánbosszu aknamunkája. Hogy az a lap magáévá tette, hogy a közlemény tetszésével találkozott, hogy igazat irt és tisztességes hangot használt az mind nem tartozik a dologhoz: a fő az, hogy ki az a vakmerő, ki szembe száll a mai áramlatnak s az oly jól eső hízélgés, dicséretgetés, ajánlás, szépítés vagy elhallgatás helyett szigorú kritikát mer gyakorolni, a hibát, mulasztást, vagy bűnt felemlíteni sőt ostorozni merészkedik, a ki orvoslást kér és sürgetést ott és oly helyen, a mely neばtsvirágnak tartatik.

Egy veszedelmes irányzat uralja manapság a közélet majdnem összes szereplőit a provinczián: a nyilvános hiuság. Dicséretet, ünnepeletet, kitüntető nyilatkozatokat vár mindenki s erre a legalkalmasabb eszköznek a sajtót véli; minden mást leszorít a saját utjából és törekvésében, segítségül a sajtót hívja. Mást leszólni, ütni, verni, azt szabad, az tetszik, neki szolgálni, neki reklámot csinálni, az még jobban tetszik. De igazságot gyakorolni, s ez alól őt se venni ki, az már több a felségsértésnél!

Ilyen elvek mellett ki lenne hát valódi híve a sajtószabadságnak? Ki várhatja, hogy a lap önnáló független legyen? Ki ejti módját, hogy a lap tekintélye növekedjék és munkássai erkölcsileg helyt álljanak a lap minden szaváért?

Ez a veszedelmes irányzat nem az egyéni érzékenységekben irányul többé, mert hisz' ennek a pillanatnyi érzékenységeknek nemes rugója, lehet jogos és méltányos alapja ez az irányzat inmmár hozzátartozik az álláshoz, az üzlethez, az már szükséges, hogy általa elpalástoltassék az, a mi napfényre való.

A sajtónak kötelessége ez irányzattal szembe szállni. Mérjen mindenkinek egyenlő mértékkel: jót vagy rosszat. Mert legtöbb esetben maga a sajtó eljárásának ingatag, gyakran

megbizhatlan, napraforgó kedveskedő természete az oka a mai, a közönség által oly szívesen igénybe vett személyi reklámúzésnek. Ne higgyék a sajtó munkásai, hogy nekik csak írni kell, az írásban kell, hogy legyen következetes irány, elv és cselekvés is. Ez a felfogás tette régi publicistáinkat hiressé, feledhetlenné ez által vált ezikkük valódi dogmává, itéletük sarkalatos igazsággá, s ez emelte őket párt és elvi különbség nélkül a köztisztélet piadestáljára és tette a vidéki lapokat egyébként fogyatékos tartalmuk és gyenge szerkezetű mellett is nélkülözhetlenné s tekintélyessé.

Ezt kövessük és sok előítélet, sok balfogadás szűnni fog! És esőkenni fog az annyira divó személykultusz, vele pedig a tulérzékenykedés is!

UJDONSÁGOK.

— **Áthelyezett állami hivatalnok.** Reiner Zsgmond kir. dohánybevaltó hivatali tisztet, mint értesülünk, Barsra s helyébe Oláh Sándor csanyi kir. dohánybevaltó hivatali tisztet helyezték át. Reiner, a helybeli társasélet kedvelt és rokonszenves alakja volt és így távozását a derék tisztviselőnek őszintén sajnáljuk.

— **Közigazgatási bizottság.** Csongrád-vármegye közigazgatási bizottsága a f. hó 15 én délelőt fél tíz órákor tartja e havi rendes ülését, az alispáni elfogadó teremben.

— **Gazdák mozgalma.** A Csongrád-megyei gazdasági egyletben szerdán délelőt tartották meg. Csucs Antal elnök elnöklése mellett azt az értekezletet, mely Illés Jenő egyleti tagnak, az elnökséghez, a munkás kérdéssel szemben való egyöntetű eljárás céljából intézett megkeresése folytán vált szükségessé. Az értekezleten Illés Jenő, az eszme megpendítője is részt vett, valamint többen Szentés nagyobb birtokos gazdái közül és beható tárgyalás alá vették a fontos kérdést, megvilágítván azt minden oldaláról és határozati képen kimondták, hogy a felvetett javaslatok elfogadásával, melyek a munkás-kérdésben két irányu: egy helyi és egy törvényalkotási intézkedést tesznek szükségessé, e javaslatokat

konkrét formába öntve és írásba foglalva, egy nagy gazdatanács elé fogják elfogadás és a további lépések elhatározásának megtétele céljából terjeszteni, melyre nem csupán az egyleeti tagokat, de a vármegye területén létező nagybirtokok tisztjeit, a nagybérlőket és általában a megyei birtokos gazdákat kivétel nélkül mind meghívják. E nagy gazdaértekezlet idejét december 5 re határozták meg és összehívását a egyleleti elnökségre bízták.

— **Egy érdekes kard.** A vármegye tört. és régészeti társulat muzeuma szép és éreker tárgy birtokába jutott a napokban. Egy finom mivű és aczelű széles lovasági kard ez, melynek pengéjére, közvetlenül a markolat alatt van bevésve a felírás: „D a m j a n i c h J á n o s, 1849.” A kardot Buián Lajos ügyvéd ajándékozta a muzeumnak, akihez sógorától, Klein Árpád volt úradalmi tisztől került az 1848-iki szabadságharcunk e vitéz és vértanu halált halt tabornokának ez a hadakozó eszköze. S hogy a kard csakugyan a D a m j a n i c h é volt va'aha, ezt igazolni latszik az a körülmény, hogy Klein Árpádék házához viszont egy felvidéki sógorától került a finom aczel, aki honvédtiszt volt maga is 1848 ban és a kardot — mint mondja — D a m j a n i c h től hadseregétől kapta, akit a hős tabornok a csatatéren ajándékozott volt meg a hatalmas szablyával. Hogy D a m j a n i c h maga használta-e hősi csatáiban e kardot: az persze még bizonyításra szorul.

— **A rendőrség és a gumipuska.** Jól tenné a rendőrség, ha az utcán a pajkoskodó gyerkőcöket, a kik az ugynevezet gumipuskákkal kilövöldözik az ablakokat, pusztítják a madarakat s még sok más kárt is idéznek elő — lefűlelné és megtanítaná őket arra, hogy az utcán is épp o'y illedelmesen kel viselkedni, mint az iskolában.

— **A Sertésvész orvossága.** Nagy fontosságú dolgot jelent a következő értesítés: Miután az állami bakteriológiai intézetben végzett vizsgálatok megállapították, hogy a betegségen átesett sertések vérsavója az egészséges sertéseket megvédi a fertőzés ellen — a földművelési miniszter elrendelte, hogy az új védőtásimódszerrel az országban nagyobb arányu kísérletek történjenek és nyolez a lami állatorvost külön is megbízott e kísérletekkel. A beérkezet jelentések szerint — eltekintve a magánosok részéről sokkal nagyobb számban végzett oltásoktól — eddig 43 községben 9098 sertést oltottak be. Az eseteknek felében már ez eredményről is beszámoltak és ez szerint az esetek többségében a beoltott ser-

ünnepére a magyar nép meséit, mondáit, vagyis ezer év meseköltészetét, most pedig megírta ugyanennek a népnek a történetét egy nagy kötetben, egy másik nagy kötetben pedig a nép ez idő szeint való életét. E héten repül szét a nagy érdekű könyv első füzeté, — mert füzetekben jelen meg, hogy minden ember megszerezhesse — s jövő tavaszra, a nagy ünnepre a magyar közönség kezében lesz a könyv első kötete: a nép története.

Olvasván a könyv gyönyörű előszavát, ellenállhatatlan vágy ragad meg olvasni e könyvet elejétől végig. Megragad az író melegsége, midőn azt mondja: „Történetet írok, szívemben mély szeretettel a föld népe iránt, melynek véréből való vér vagyok én is, de nem gyűlölettel az iránt az osztály iránt, mely nemcsak ura s elnyomója tudott lenni a népnek, de szerető édes atya is, s mely végül önként, kényszerítés nélkül, példátlan lelkesedéssel, maga küzd ki a nép szabadságát, osztja meg vele jogait, osztozik vele a közterhekben“.

Benedek a bonfoglaló magyar nép életmódjának rövid rajzával kezdi könyvét, s úgy megy át annak a megrajzolására, miként alakulnak a különböző rendek, osztályok, s mint süllyed a tiszta magyar fajnak is egy része jobbágygyá. „A föld népének a nemességel való viszonya — írja Benedek — a népnek állapota s küzdelme a szabadsulásért: ez húzódik végig köny-

vemen. A parasztlázadások egész sorával találkozunk az olvasó, kezdve az erdélyi parasztság 1437-iki lázadásán. jön a Dózsa-lázadás, ez a nagy paraszt drama; a Péro féle lázadás; a Hora és Kloss-lázadás, nem is említve itt a kisebb lázadásokat.

A könyvnek aránylag legnagyobb részét teszi ki a jelen század első felének története, mikor a nemességnek színe-java hatalmas akcióba kezd a nép felszabadításáért. Nagy szerep jut a költőknek is, különösen Petőfinék.

Ime, nagy vonásokban az első kötet tartalma. Nem kevésbé érdekes a második kötet, mely a ma élő nép életének a tükré. Az író, ki mint a nép fia, jó ismerős a néppel, végig kíséri a népet születésétől a haláláig, mindenféle foglalkozásában, lelki tehetőségeinek minden megnyilatkozásában. A fészekrakáson: a házépítésen kezdi. Elmondja: hogyan építi házat a magyar ember. Mik a nevezetesebb különbségek e részben az ország különböző vidékein. Mint fejlődött az építkezés az idők során.

Aztán jön a családi élet megalapítása. Az ezzel kapcsolatos szokások. A gyermek ápolása, nevelése. A falusi iskola. Milyen volt régen, milyen most?

És beszél a nép nyelvről, hitéről, erkölcséről, költészetéről, ruházkodásáról.

Hát még a katonaelet! Milyen volt régen? Milyen most? S mikor a legény haza

kerül a katonaságtól, gazdaembéré lesz. Milyen az a magyar gazdaság?

Hát a községi élet? Az alkotmányos jogok gyakorlása? A restauráció.

Közben a mindenféle szokások, foglalkozások eleven rajza, mignem elérkezünk a temetőbe, a hol még láthatók a sírkövek közt a régi, harcziás világra emlékeztető kőpjas fejfák...

Ennek a ritka érdekes könyvnek a megírására vállalkozott Benedek Elek s vállalkozott a kiadására az Athenaeum, mely az alkalomhoz s a tárgyhoz méltóan állítja elének e könyvet, nagy kvárt alakban, számos rajzzal, képpel, műmelléklettel, köztük több színes képpel emelvén a könyv értéket s érdekességét.

Azt hisszük, hogy újabb időben aligha volt könyv, mely jobban érdemelte volna meg a közérdeklődést, mint e könyv, s különösen az intelligens osztálynak az a része, mely a nép soraiból emelkedet a közélet mezejére, bizonyára a rendesnél is nagyobb érdeklődéssel és kegyeletes szívvvel forgatja majd e könyv lapjait.

A „Magyar nép multja és jelene“ két hetenként, füzetekben jelen meg. Minden füzetben szöveg-illusztráció s képmelléklet. Egy füzet ára 30 krajczár, s előfizethető a kiadó Athenaeumnál 10 füzetre 3 fittal (az egész munka 40 füzet lesz), vagy negyedévre (6 füzet) 1 ftt 80 krral, félévre 3 ftt 60 krral.

iesek közt a vész nem lépett föl, vagy csak kevés elhullást okozott. Tekintettel ezekre az eredményekre; a miniszter intézkedett aziránt, hogy a főváros tizedik kerületének, tehát Kőbányának alkalmas helyén a sertésvésziből fennmaradt sertések tartassanak. Ezekből szükségeserén naponta 500 sertés beoltására lehetne oltóanyagot előállítani és azt méltán áron a gazdáknak szét küldeni. A miniszter egyidejűleg az erdélyi gazdasági egyesületnek, mely Kolozsváron hasonló telepet épített fel, pénzsegítséget utalványozott. Így tehát hét olyan telep volna az országban, honnan a gazdák a sertésvész ellen való oltó-orvosságot meghozathatják.

— **Lombfűrész barátok.** Öreg és fiatalok, akik a szabad idejüket ezen kellemes lombfűrészeti munkánál eltölteni kívánják, az ezen a téren specziális Bécsi áruház Bécs Ziebensterstrasse 3. 24. sz. szám alatt minden ehez a munkához való gépeket, szerszámot kiválóan rajzolt mintákat a legdusabb választékban. Az áruház kirakatai Bécs városának egyik látványosságát képezik. A szerszámok csinos dobozokban küldetnek szét. Árjegyzéket ingyen küldenek bárkinek.

— **Megszűnt jószágveszedelem.** A városi rendőrséghez érkezett hivatalos jelentés szerint, Ócsodón hatóságilag megállapították a sertésvész megszűntét. A nevezett község határát annak folytán feloldották a hatósági zár alól.

Közgazdaság.

Utmutatás a sertésvészben megbetegedett sertések húsának megvizsgálására.

— Kiadja a földművelésügyi m. kir. miniszter —
(Folytatás)

10. A vesék megvizsgálása.

Ha a disznó a sertésvészben hirtelen és nagyon megbetegedett, ha vért is huryozott, leölése után azt fogjuk látni, hogy a vesét sokszor igen sok vér veszi körül, mert a vese a betegség rossz materiája miatt magától átszakadt. Az ilyen disznónak a húsát nem szabad megenni, de még inkább nem szabad kimérni, vagy az emberek között szétosztani.

11. A hús ártalmasságának egyéb jelei.

A húsban, szalonnában, tüdőben és belekben mutatkozó és főntebb már leirt elváltozásokon és jeleken kívül a disznó felbonthatásakor gyakran a többi részen is szembetűnő jelek vehetők észre. Kivált az gyakran látható, hogy a belső részek aránylag sok vért tartalmaznak; a belső részeket bevonó hártyákon pedig véres csíkok mutatkoznak.

Ezek a jelek szintén a hús ártalmassága mellett bizonyítanak, kivált abban az esetben, ha a sertés hirtelen betegedett meg és állapota rövid idő alatt nagyon súlyosbodott.

12. A sertésvészben átment sertés húsának és szalonnájának felhasználása.

Nem ritka eset, hogy a sertésvészbe esett disznó nem pusztul el, hanem látszólag megjavul, sőt meg is hizik. Csak később a leölésekor derül ki aztán, hogy egyik-másik belső részben a betegség maradványa még mindig föllelhető.

A sertésvészben átment disznóknál, kivált a tüdőben sajt, vagy turószzerű csomókat, a belekben helyenkint pedig kidudorodásokat és ezeken szintén sajtához hasonló felrakódásokat lehet találni. Az ilyen régi eseteknél azonban, nem úgy, mint a frissekben, a sajtos csomók körül, valamint egyébütt is hiányzik a vörösség, vagy a vérkiömlés.

Az a kérdés, hogy az ilyen esetekben a húst és szalonnát szabad-e felhasználni?

Mint hogy a tapasztalás beigazolta, hogy ilyen esetben sem a hús, sem a szalonna nem

tartalmaznak olyan ártalmas anyagokat, melyek az ember egészségének rosszat tennének: ebből az okból az olyan disznók húsát és szalonnáját, amelyek a leszűrés előtt látszólag egészségesek voltak, vagy csupán a hajtás és szállítás alatt lettek rosszul, az ember megeheti, föltéve, hogy a hús és a szalonna különben is épnek és egészségesnek látszik. (Vége)

CSONGRADI LAP

III.

Utazás az Amazonon.

A föld legszebb kikötőjét: Rio De Janeiro-t augusztus 17-én hagyták el utasaink. A legelső kikötő város, melyet elérték, Viktoria volt. A kikötő bejárata nem sokkal szélesebb, mint nálunk a Tisza. Minden oldalról óriási hegyek, a Serra do Már kiágazásai körülik. A kikötő város a hegy oldalában terül el. Oly festői szépségű a környéke, hogy a földkerekségén ritkítja párját.

Porto Seguinál nem kötöttek ki: hanem egy mest Bahiába vitorláztak, hol kikötöttek. Bahia szintén remek fekvésű kikötő város. A város magas hegyen fekszik, úgy annyira, hogy a kikötőtől, gőz-siklókon közlekedtek. Éppen akkor dühöngött abban a tartományban (Estádó Bahia) legjobban a polgárháború, ennek következtében a méreg drágaság miatt, csak rövid ideig tartózkodhattak ott.

A 3-ik kikötő város, hova megérkeztek: Makkay. Egy igen kisszerű szegény város. A polgárháború miatt oly drágaság és szegénység uralkodik, hogy 12-13 éves fiúk és leányok, majdnem meztelenül járnak kelnek az utcán. A ruha foszlányokban csüng róluk.

A szegényes kikötőt csakhamar elhagyva, Pernambuco-ban kötöttek ki. Ez egyike a Brazíliai köztársaság legjelentékenyebb kikötőinek, roppant nagy kereskedelmi forgalommal. Maga a város meglehetősen nagy kiterjedésű, amennyiben itt békesség uralkodik, hihetetlenül olcsó minden, különösen az apró jószág, a tojás és hús. A gyümölcsök közül az ananászt majdnem ingyen vesztegetik.

Az 5-ik kikötő város: Parahaybó volt; itt is olcsóság uralkodik. Különösen olcsók a papagályok; mert itt már sokkal nagyobb számban és több válfajban fordulnak elő, mint dél-Braziliában.

Ugy látszik, hogy észak felé a kikötő városok sűrűbben fordulnak elő. Egy ilyen kellemes kis kikötő: Natál. A helység maga egy gyönyörű kokusz erdőben van elbujva. A helység lakói, négerék. A házak teteje és oldala kokusz palma levélből van. Itt is olcsó minden, különösen a kókuszdió és az ananász. A kokusz fák éppen teljes termésben voltak és gyönyörű látványt nyújtottak. (Folyt. köv.)

Feljelős szerkesztő: Eder János.
Kiadó laptulajdonos: Weisz Márk.

Laubsäge

Warenhaus gold: Pelikan
VII. Siebensterng. 24
Wien. Preisbuch gratis. Wien.

20-6

Dr. Högyes korszakos találmánya

Asbest-talpbélés

Nincs bőrkeményedés
Nincs lábizzadás!
Nincs meghűlés!
Nincs semmiféle láb-
baj!

Követeljük az
**Asbest-
talpbélést**
cipészeinktől

Felnőtteknek 35-45
számig tucattja 12 frt.
párja 120 frt. Gyer-
mekeknek 20-34 szá-
mig tucattja 6 frt.
párja 60 kr.

Csak utánnét mellett.

Dr. Högyes találmányát szabadalom védi minden országban. — Bővebb felvilágosítást készséggel ad

Az „Első magy. asbestáru-gyár“

Budapest, VI., Sziv-u. 18 sz.

Csongrádon kizárólag: Engel Zs.
és Tarsa uraknál kapható. 17-5

Az 1895. évi cairói s az 1896. évi londoni egészségügyi kiállításon diszoklevéllel s aranyéremmel kitüntetve. — Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb kórodákban kitűnő sikerrel használt külszer:

Reuma-szesz

biztos s kiváló gyors hatása a test bármilyen csúszos bántalmái ellen, u. m.: köszvény, csúsz, rheuma, ischiás, asthma stb. ellen.

Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idültabb eseteknél is már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megszüntette.

Fog és fejfájást 5 percz alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítással 1 korona, erősebb üveg 2 korona 40 fillér.

Főraktárak Budapesten: Török József ur gyógyszer-tárában, Király-u. 12. és Dr. Egger A. ur gyógyszer-tárában, Váci körút 17. — Ugyisint a főváros összes s a vidék csaknem összes gyógyszer-tárában, valamint a készítő

Widder Gyula

gyógyszerész

S.-A.-Ujhely 210 szám, úgyszintén helyben kapható: V i a d á r Sándor ur gyógyszer-tárában.

10-6

KÖHÖGÉS,

rekedtség és elnyálkásodás ellen leg
jobb hatású szer a RÉTHY-féle

PEMETHÉNY-CUKORKA

mely ezen bajokat
gyorsan megszüntet,
kapható minden
gyógyszertárban.
Egy doboz ára 30
kr 5 dobozzal 1 frt
50 kr-ért bementve
küld

Réthy Béla
gyógyszerész

RÉTHY BÉLA,

gyógyszerész Békés-Csabán.

Csak akkor valódi, ha minden doboz
fenekén aláírásom látható. 10-3

A nagy Krach!

New-York és London nem
kímélték az európai száraz földet
s ennek következtében egy nagy
ezüstáru gyár indítva érezte
magát az egész készletet egy igen
csekély árért áruba bocsájtani.
Küldünk tehát bárkinek 6 forint
60 kr-ért:

- 6 drb legfinomabb asztali kést, angol pengével,
- 6 drb am. patent ezüst villát egy darabból,
- 6 drb am. patent ezüst kanalat,
- 12 drb am. pat. ezüst kávéskanalat
- 1 drb am. patent levestérőt,
- 1 drb am. patent ezüst kávé nagy kanalat,
- 2 drb. am. patent ezüst tojás tartót,
- 6 drb. angol victoria tálcát,
- 2 drb szép meglepő gyertyatartót,
- 1 drb legfinomabb ezüstkorszót

44 drb összesen 6 frt 60 kr.

A fenti 44 drb. tárgy ezélt 40 frt volt és most csak 6 frt 60 kr-ért kapható. Az amerikai ezüst teljesen fehér marad 35 évig, melyért kezeség nyújtatik. Legnagyobb bizonyítéka annak, hogy a fenti hirdetés

nem szédélgesen alapul.

köteleztem magamat ezennel nyilvánosan arra, hogy ha valakinek az áru nem tetszene, azt minden vonatkozás nélkül visszaveszem és a pénzt visszazadom, ve mulassza el tehát senki ezt a nagyszerű alkalmat, hogy ezt a garnitúrát beszeresse, mivel nagyon alkalmas s nagyszerű

Lakodalmi és alkalmi
ajándéknak, mely minden háztartásban szükséges.

Kapható csak:

A. HIRSCHBERG

Hauptagentur der vereinigten amerik. Patent Silberwarenfabriken

WIEN, II., Rembrandtstrasse 19/E. — Telephon Nr. 7114.

Szétküldés utánvétel vagy az összeg beküldésével

Tisztító-por 10 kr.

Valódi csak az itt jegyzett (egészségi fém) védjeggyel.

Kivonat az elismerő levelekből:

Küldeményt megkaptam, nagyon megvagyok vele elégedve. Kérek még egy diszkészletet 6 frt 60 kr-ért.

Kolozsvár Báró Bánffiné.

Küldeményt megkaptam, tessék még egyet küldeni.

Borovics, Magy. or. Keresztes Sándor, főszolgabíró.

Az első küldeménynyel meg vagyok elégedve, kérek még egy készletet.

Kalocsa Majoros János, kanonok.

7-3

2270/897. tk. szám.

Arverési hirdetményi kivonat.

A csongrádi kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Csongrád városi takarékpénztár végrehajthatónak ifj. Fodor Pál és Samu Viktor jogutódai csongrádi lakos végrehajtási szenedettek elleni végrehajtási ügyében a kérelme követelés és ennek 1897. évi február 21-ik napjától járó 7°/_o-os kamatai, 41 frt végrehajtási már megállapított, valamint jelenlegi 12 frt és a még felmerülő költségeknek kielégítése végett az 1881. LX. t.-cz. 141. §-a alapján és a 146 §. értelmében a szegedi kir. törvényszék, a csongrádi kir. járásbírósg területén lévő, Csongrád község és határában fekvő, a csongrádi 7316 sztkönyvben A. X. 2 sorszám alatt felvett 662-663/a. hrszámú 243-ól beltelek s azon lévő 395/385 népsorszámú hazból Fodor Mária, Fodor Rozál és Fodor Márton kiskorukat illető 9/24-ed része, 459 frt, — a csongrádi 1570. sztkönyvben A. X. 1. sorszám alatt felvett 1/7-ed részben Fodor Mária Csernák Illésné, Fodor Rozál kiskoru és Fodor Márton kiskoru végrehajtást szenedettek 6/7-ed részben pedig Samu Mária, Samu Pál, Samu Henrik, Samu Margit és Samu Rozália kiskoru társulajdonosok nevéen álló 5897. hrszámú 1 hold 678-ól bökény szántóföldre a végrehajtási törvény 156. §. a) pontja értelmében egészben 116 frt, végre a csongrádi 8244. sztkönyvben A. X. 1. 6. 8. 12. sor szám alatt felvett 1/6-od részben Fodor Mária Csernák Illésné, Fodor Rozál kiskoru és Fodor Márton kiskoru, végrehajtást szenedettek, 5/6-od részben pedig Samu Mária, Samu Pál, Samu Henrik, Samu Margit és Samu Rozál kiskoru társulajdonosok nevéen álló 439 440. hrszám 64-ól beltelek házra 160 frt. 2450. hrsz. 312-ól bökényi földre 16 frt, 2765. hrsz. 312-ól bökény földre

16 frt, 2825. hrsz. 156. négyszögöl bökényi földre 8 frt, 2828/d. hrsz. 1560. négyszögöl bökényi földre 80 frt, 5696. hrsz. 119. négyszögöl kenderföldre 19 frt, 5654. hrsz. 130. négyszögöl kender földre 21 frt, 9808. hrsz. 2 hold 164 négyszögöl mámai legelőre 8 frt és 10424 hrsz. 405 négyszögöl mentett rétre 21 frtban, még pedig a végrehajtási törvény 156. §-a a) pontja értelmében egészben, — továbbá a 6227. hrsz. 1518 négyszögöl szőlőből Fodor Mária Csernák Illésné, Fodor Rozál kiskoru és Fodor Márton kiskoru végrehajtást szenedettekkel illető 1/6-od része 64 frt 67 kr és a 6355-6356/b. hrsz. 405. négyszögöl mentett rétből ugyanazokat illető 1/6-od része 40 frt 34 kr ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést cendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az

1897. évi november hó 30-ik napján délelőtti 9 órákor

a csongrádi kir. járásbírósgnál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10°/_o-át, vagyis 45 frt 90 kr. 11 frt 60 kr. 16 frt, 1 frt 60 kr 1 frt 60 kr. 1 frt 60 kr. 80 kr., 8 frt. 1 frt 90 kr 2 frt 10 kr. 80 kr. 2 frt 10 kr. 6 frt 47 krajézárt és 4 frtöt készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42 §-ában jelzett arfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhes letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Csongrádon, 1897. évi augusztus hó 26.

A csongrádi kir. bíróságnál.

Dr. Szathmáry,
kir. aljbiró

Pilseni kimérési sör.

Van szerencsénk tisztelettel jelenteni, hogy

kimérési sörünk

esapolása f. é. november hó 8-án kezdődik és bátorokodunk azt a t. vevő közönségnek legjobban ajánlani.

Megrendeléseket kérünk képviselőnkhöz

LÖFFELMANN V. urhoz

Budapest, IX., Ranolder-utca 4. sz.

intézni.

Pilsen, 1897. november hó 2-án.

2-2

Polgári söröződe Pilsenben.

Alapított 1842.

Egyedüli kimérés: Csongrádon Szlávik J. urnál.

Elsőrangu hazai gyártmány.

Pontos cím:

ELSŐ MAGYAR

GAZDASÁGI GÉPGYÁR

RÉSZVÉNYTÁRSULAT

BUDAPEST.

Magyarország legnagyobb és egyedüli
gazdasági gépgyára

mely a gazdálkodáshoz szükséges

összes

gazdasági gépeket gyártja.

Rendelések megtétele előtt kérjük minden szakbavágó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni.

Részletes árjegyzékkel

és szakszerű felvilágosítással díjmentesen szolgálunk. 10-2

Szecsavágók

Morzsolók